

Notiser

Man måste erkänna att den berömde vetenskapsfilosofen Karl Popper ibland var en mästare på att uttrycka sig schvungfullt. I sitt ”Replies to my critics” i Schilpps *Library of Living Philosophers* säger han exempelvis om Nelson Goodmans välkända ”new riddle of induction” att den ”is solved by the realization of the complete irrelevance of the problem”. Och i sitt svar till Hilary Putnams bidrag inleder han med följande fyra meningar:

I enjoyed reading Professor Hilary Putnam’s paper because it is crisply and clearly written. But Professor Putnam’s conclusions are all wrong.

Professor Putnam is a leader of the younger generation of logicians, while I am a tottering old metaphysician. This is perhaps the explanation of why he found it unnecessary to do his homework.

Eva Hedfors har doktorerat vid KTH (institutionen för filosofi och teknologihistoria) på en sammanläggningsavhandling med titeln *Reading Fleck: Questions on Philosophy and Science*, Stockholm 2006.

FÅFÄNG ÖNSKAN

av Pontus Wikner (svensk filosof och författare, född 19 maj 1837, död 15 maj 1888)

Mångtusen docenter vandra
på Upplands ödsliga slätt,
där äta de upp varandra,
och ingen av dem blir mätt;
så liknöjd djupt i sitt pank –
så utan ett enda minne
från Upplands enskilda bank.
Och skulle professor jag vara,
den samme vor’ jag ändå,

här går jag ju ibland en skara
 av tråkiga gubbar också;
 de spela sin vira på "Gille",
 de snusa, supa och le –
 blott jag har mitt lysande snille –
 ack vore jag utan som de!

OM SOLIPSISMEN

Bertrand Russell berättar någonstans att han mött en dam som var övertygad solipsist. Hon var högst förvånad över att andra inte delade hennes uppfattning.

Russells eget argument mot solipsismen var att han, om den vore sann, själv skulle ha hittat på Shakespeares samlade verk och det trodde han översteg hans förmåga.

FÅNGARNAS PROBLEM

De flesta filosofer har väl hört talas om det spelteoretiska problem som kallas "fångarnas dilemma". Här kommer nu, för läsarnas eftertanke, ett helt annat problem, som vi kan kalla "fångarnas problem".

I fångarnas problem är det inte bara fråga om två fångar, utan om *alla* fångar i ett visst fängelse. Det problem de ställs inför är sådant att alla blir frigivna omedelbart, om de kan lösa problemet, men om de föreslår en lösning som är felaktig, så får alla sina straff förlängda till livstids fängelse (utan möjlighet till benådning). Det gäller alltså att hitta den riktiga lösningen.

Problemet är följande. Det finns ett speciellt rum i fängelset, kallat "strömbrytarrummet", i vilket det finns två strömbrytare, en till höger och en till vänster om dörren. Varje strömbrytare kan stå i ettdera av två tydligt markerade lägen, TILL och TRÅN. Varje dag släpps en slumpvis utvald fånge in i rummet, men de andra fångarna vet inte vem som släpps in. Varje fånge som släpps in i rummet måste byta läge på en (men endast en) av strömbrytarna. När fången släpps ut ur rummet måste han svara på frågan om alla fångar nu varit inne i rummet. Om någon fånge då sanningsenligt kan besvara frågan jakande, så blir alla frigivna – men om det jakande svaret är felaktigt, så får alla livstids fängelse. Innan den första fången släpps in i strömbrytarrummet får fångarna tala med varandra och göra eventuella överenskommelser, därefter saknar de alla kontaktmöjligheter. Det förutsätts att alla fångar blir kvar i fängelset, och inga nya tillkommer, tills någon ger ett jakande svar. Hur skall fångarna göra för att bli fria? Finns det överhuvud taget någon effektiv strategi som de kan tillämpa?

(Den som först skickar in en riktig lösning av detta problem till *Filosofisk tidskrift* kommer att belönas med ett hedersnämmande på notisplats.)

Professor Ian Hacking (från University of Toronto och Collège de France i Paris) höll i november 2006 de trettioandra Hägerströmföreläsningarna i Uppsala. Tidigare Hägerströmföreläsare har varit Konrad Marc-Wogau, Georg Henrik von Wright, W.V. Quine, Patrick Suppes, Peter Geach, Alonzo Church, David Lewis, Amartya Sen, Erik Stenius, Donald Davidson, Ingemar Hedenius, Jaakko Hintikka, Wilhelm K. Essler, Saul Kripke, Dagfinn Føllesdal, David Kaplan, Sören Halldén, Hilary Putnam, Richard Hare, Hugh Mellor, John Broome, Martha Nussbaum, Judith Jarvis Thomson, Hidé Ishiguro, Margaret Boden, Max Cresswell, Richard Jeffrey, Christine Korsgaard, Julia Annas, Marie McGinn och John McDowell.

Medarbetare i detta nummer av *Filosofisk tidskrift*: *Erik Carlson* är professor i praktisk filosofi i Uppsala, *Mari Lindman* är doktorand i filosofi vid Åbo Akademi, *Per Lindström* är professor emeritus i logik i Göteborg, *Per-Erik Malmnäs* är professor i teoretisk filosofi i Stockholm, *Ragnar Ohlsson* är professor i praktisk filosofi i Stockholm, *Joakim Sandberg* är civilekonom och doktorand i praktisk filosofi i Göteborg, *Fredrik Zimmerman* undervisar i sociologi vid Högskolans i Borås.